

ת"פ (חדרה) 1404-03-24 - מדינת ישראל נ' מסלי יחיאלוב (עציר)

ת"פ (חדרה) 1404-03-24 - מדינת ישראל נ' מסלי יחיאלוב שלום חדרה

ת"פ (חדרה) 1404-03-24

מדינת ישראל

נגד

מסלי יחיאלוב (עציר)

בית משפט השלום בחדרה

[11.06.2024]

כב' סגנית הנשיאה, השופטת ליזי פרוינד

החלטה

עניינה של החלטה זו הוא בקשת המאשימה לתקן את גזר דינו של הנאשם כך שלא ינוכו ימי מעצרו מאז הפך לאסיר (לאחר שהופקעו עבודות שירות שנגזרו עליו בתיק אחר).

ש

רקע

1. הנאשם, הורשע בהתאם להודאתו בביצוע עבירה של סחר בסמים מסוכנים וביום 21.5.24 נגזר דינו.
2. קודם לגזר הדין נשמעו כמקובל טיעוני הצדדים לעונש בתחילתם אף הגישה המאשימה את גיליון הרישום הפלילי של הנאשם וכן פרוטוקול דיון וגזר הדין בו הוטל על הנאשם מאסר מותנה בר הפעלה אותו ביקשה לצבור לכל עונש שייגזר עליו.
3. על הנאשם נגזרו שבעה חודשי מאסר בפועל בניכוי ימי מעצרו, לצד הפעלת מאסר מותנה בן ששה חודשים באופן ששלושה חודשים מתוכו ירצו בחופף לעונש הנ"ל ויתרתו במצטבר. כמו כן הוטלו מאסר על תנאי, קנס והתחייבות.
4. ביום 22.5.24, למחרת גזר הדין, הוגשה בקשת המאשימה מושא החלטתי דנא, תחת הכותרת "בקשה למתן החלטה".

מצאתי להביא הבקשה כלשונה:

"עקב טעות הזנה, לא הציגה המאשימה נתון שיש בו כדי להשפיע על גזר הדין וזה כי הנאשם אינו עצור אלא שפוט נוכח הפקעת עבודות שירות מתיק ת"פ 5561-04-11. למען הסר ספק הדבר לא צוין בפני בית המשפט גם ע"י ההגנה .

המאשימה תבקש מבית המשפט, ליתן החלטה בכל הנוגע לניכוי ימי המעצר, שעה שכאמור היה שפוט. כמו כן, תבקש המאשימה כי בית המשפט יתן החלטה באשר לביצוע יתרת עונש ההפקעה כאשר לעניין זה תבקש המאשימה שלא לנכות את ימי המעצר ולהשית ענישה בתיק זה במצטבר לתיק ההפקעה".

5. למען שלמות התמונה אציין כי מצרופת הבקשה, פרוטוקול דיון ההפקעה, עולה כי לצד הסכמת הסנגור לנשיאת יתרת עבודות השירות מאחורי סורג וברית, לא נאמר גם אז דבר על ידי המאשימה אודות מעצרו עד תום ההליכים בתיק זה, השלכותיו וכיוב'. נראה כי כבר אז נכון היה לעורר הדבר כהזדמנות ראשונה.

6. בדיון שהתקיים בפניי היום, הודתה התביעה בהגינותה כי מדובר בטעות הזנת המאסר במערכת הרישום הפלילי כך שבזמן הטיעונים לעונש לא ידע התובע שהנאשם אסיר. למעשה לא ניתן, כך טענה המאשימה, לנכות את הימים שחלפו מאז ההפקעה ביום 8.4.24 (אז הפך לאסיר ולא עצור) ועד ליום גזר הדין. עוד עלה כי חרף גילוי הטעות והשלכותיה, עד לרגע זה לא הוזן דבר המאסר מושא ההפקעה.

7. ההגנה טענה כי אין מדובר בטעות שולית אלא בטעות מהותית ודאי מקום בו עסקינן באותה מאשימה שנכחה בדיון ההפקעה. הודגש כי מקום בו התביעה לא העלתה נושא זה של הפקעת עבודות השירות לא היה עליו כסנגור לעורר זאת. ככל ושב"ס נתקל בקושי לחשב את ניכוי ימי המעצר, חזקה כי יגיש בקשה מטעמו כנהוג לבית המשפט, דבר שלא נעשה ולא עלה בו צורך.

8. נטען כי לבימ"ש אין סמכות להיענות למבוקש. הטעות אליה כיוון המחוקק הנה טעות סופר, טעות קולמוס וכיוב' שלא כבענייננו בו לא נפלה טעות אלא לכל היותר התרשלות של התביעה. הדברים היו ידועים למאשימה שהיתה צריכה להביאם בטיעוניה בדיוק כפי שעשתה בהבאת גזר הדין בו הוטל המאסר המותנה שביקשה להפעיל. דיון והכרעה

9. הכלל הוא, שעם מתן גזר הדין, סיים בית המשפט את מלאכתו. אף על פי כן, סעיפים 81(א) ו- (ב) לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], תשמ"ד - 1984, מעניקים האפרות לתקן את פסק הדין או גזר הדין כבענייננו, במקרים המפורטים בסעיף:

"(א) מצא בית משפט כי נפלה טעות בפסק דין או בהחלטה אחרת שנתן, רשאי הוא, תוך עשרים ואחד ימים מיום נתינתם, לתקנם בהחלטה מנומקת, ורשאי הוא לשמוע טענות בעלי הדין לעניין זה; לעניין זה, "טעות" - טעות לשון, טעות בחישוב, פליטת קולמוס, השמטה מקרית, הוספת דבר באקראי וכיוצא באלה".

בע"א 769/77 יוסיפוב נ' יוסיפוב, פ"ד לב(1) 667 (1978) עמד כב' השופט שמגר על מהותה של טעות אשר לבית המשפט סמכות לתקנה וציון כי:

"...מדובר בעיקרו של דבר על השמטה טכנית הנובעת מהיסח-הדעת ומתייחסת לדברים אשר בית-המשפט רצה לכלול בהחלטתו, כאשר נתן אותה אך הדבר נשמט מתשומת-לבו ללא דעת; וכאשר חוזרים ומפנים תשומת-לבו לשאלה מתברר בעליל, כי הוא היה ער לקיומו של הצורך לציין פרט זה או אחר בהחלטה, בעת שהיא ניתנה, אך לא עשה זאת בשל אחת מן הסיבות שנמנו לעיל. מן ההן גם משתמע הלאו, היינו אם בית-המשפט לא היה ער כלל לקיומה של הבעיה, אין הוא יכול לתקן את המעוות על-ידי תיקון טעות סופר, כביכול, גם אם הוא משתכנע בשלב מאוחר יותר כי לו היתה השאלה מתעוררת, היה פוסק בה בדרך פלונית הזזה לתוספת או לתיקון המתבקש ממנו בשלב מאוחר יותר".
(ההדגשה שלי ל.פ.)

הדברים אמנם התייחסו לסמכות מכח תקנה 486 לתקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד-1984 שנקטה בלשון: "טעויות סופר בפסיקתה או בהחלטה או שגיאות שחלו בהן מחמת פליטת קולמוס או השמטה מקרית" אך אלה צוטטו בהמשך גם ביחס למהותה של הטעות אשר סעיף 81(א) לחוק בתי המשפט נועד לאפשר את תיקונה. (ראו, מיני רבים: רע"א 2958/17 פקטוביץ נ' עיריית חדרה, פסקה 4 (14.5.2017); רע"א 4984/13 כוכבי נ' כוכבי, פסקה 10 (23.7.2013) (להלן: עניין כוכבי)).

בפסיקה מאוחרת יותר, אשר פירשה את מהותה של הטעות אשר סעיף 81(א) לחוק בתי המשפט נועד לאפשר את תיקונה, עמד בית המשפט על הגדרת המונח "טעות" בסעיף 81(א) לחוק בתי המשפט ונקבע כי הטעות אליה מתייחס הסעיף היא טעות טכנית או טעות סופר ואין מדובר בטעות מהותית (ראה עניין כוכבי הנ"ל בפסקה 10). וכפי שסוכם הדברים ברע"א 8677/23 ניסים אסרף נ' שמעון מלול מתוך ספרם של חמי בן-נון וטל חבקין "הערעור האזרחי" - יש לראות בסמכות הקבועה בסעיף 81(א) לחוק בתי המשפט ככזו אשר נועדה "לאפשר לבית המשפט לבטא אל נכון את שהתכוון לקבוע מלכתחילה - ולא מעבר לכך. מדובר בעיקר בשיבושים טכניים הטעונים תיקון ובעניינים שהיו בדעתו של בית המשפט, 'אך כאשר תרגם מחשבתו לכתובים פסח עליהם בהיסח הדעת' ונשמטו". מן הראוי להדגיש כי סעיף 81 הנ"ל אינו מאבחן בין החלטה פלילית לאזרחית ועל כן יפים הדברים גם לעניין מושא החלטתי זו.

10. במקרה דנא, אין מדובר ב"טעות" לעניין סעיף 81(א) לחוק בתי המשפט, אלא במצב שבו המאשימה לא וידאה קודם לטיעוניה ולמתן גזר הדין את התמונה לאשורה ודבר מאסרו של הנאשם נעלם מעיניה וממילא מעיני בית המשפט.

11. אכן היו ידועים הדברים להגנה אך אין בכך לשנות מן הפרשנות המשפטית דלעיל.

לא זו בלבד שהסנגור היה זה אשר ייצג את הנאשם בהליך ההפקעה אלא שבחר להתייחס מפורשות למצבו זה של הנאשם כשבין יתר טיעוניהו לעונש טען כי בכלכול צעדיו, נוכח העובדה שהיה עצור חודש ימים במהלך חקירתו, הסכים הנאשם למעצרו עד תום ההליכים; מסתבר כעת שהתייחסות זו היתה חלקית בלבד. לא ניתן לשיטתי שלא להפנות בעניין זה לדברים שנאמרו בעפ"ג 18-01-16279 מדינת ישראל נ' פנסו של בית המשפט המחוזי מרכז, המתארים היטב את אי הנוחות העולה גם מן ההתנהלות בענייננו זה. במקרה שם נגזר דינו של נאשם ל-38 חודשי מאסר לריצוי בפועל ולמחרת נגזר דינו בתיק נוסף ל-22 חודשי מאסר. בגין טעות של המאשימה, שלא עדכנה את בית המשפט בקיומו של גזר הדין בתיק הראשון, לא פירט בית המשפט את אופן נשיאת עונש המאסר שהוטל בתיק השני, וכך לפי הוראת סעיף 45(ב) לחוק העונשין, חפף המאסר בתיק השני לעונש המאסר בתיק הראשון. בית המשפט קבע כי "חובתו של בא כוח המערער, כמו של המאשימה, היתה להאיר את תשומת לבו של בית המשפט קמא לכל נסיבה רלוונטית שנעלמה מעיניו טרם מתן גזר הדין".

כך לשיטתי גם בענייננו זה. מן הראוי להזכיר מושכלות יסוד ולפיהן עורכי הדין המופיעים בבית המשפט הנם Officers of the Court וככאלה (אף אל מול חובתו כסנגור אשר מעניקה לו האפשרות שלא לתקן טעות של המאשימה) משבחר בעצמו לעורר דבר מצבו המשפטי של הנאשם, טוב היה אילו התנהל אחרת.
סוף דבר

חרף העובדה שתוצאת הדברים הנה שחוטא יוצא נשכר, לא מצאתי כי הדברים מהווים 'טעות' כהגדרתה בחוק בתי המשפט המאפשרת תיקונה על ידי, בהתאם לסעיף 81.

על כן, גזר הדין יותר כלשונו וחישוב ימי המעצר יעשה על פי רישומי שב"ס כנהליו.

ניתנה היום, ה' סיוון תשפ"ד, 11 יוני 2024, בהעדר הצדדים.